

WORLD FOOD PRIZE INVITATION TO NOMINATE

Uteuzi wa Tuzo la Chakula Duniani

Tuzo ya Chakula Duniani ni tuzo kuu ya kimataifa inayotambua mafanikio ya watu ambao wameendeleza maendeleo ya binadamu kwa kuboresha ubora, wingi, au upatikanaji wa chakula duniani.

Tuzo ya Chakula Duniani ni tuzo ya \$250,000 iliyotolewa rasmi huko Des Moines, Iowa, Marekani, kwenye Sherehe za Tuzo za Washindi katikati ya Oktoba, siku ya au karibu na Siku ya Chakula Duniani, kwa kushirikiana na Mazungumzo ya Kimataifa ya Borlaug.

Uteuzi hutafutwa na mtu binafsi au watu binafsi ambao wameonyesha mafanikio ya kipekee katika nyanja yoyote inayohusika katika kuimarisha uzalishaji na usambazaji wa chakula na kuongeza upatikanaji na upatikanaji wa chakula kwa wale wanaohitaji zaidi. Taasisi yoyote ya kitaaluma au ya utafiti, shirika la kibinafsi au la umma, huluki ya kibiashara, au kitengo cha serikali kinaweza kuwasilisha uteuzi wa Tuzo la Chakula la Dunia hadi Mei 1.

Tuzo ya Chakula Duniani inatekelezwa pekee na Wakfu wa Tuzo ya Chakula Duniani. Maswali kuhusu kipengele chochote cha michakato hii ya uteuzi na uteuzi inapaswa kuelekezwa kwa:

Ellen Franzenburg

Director of Awards and Lectures

World Food Prize Foundation

100 Locust Street

Des Moines, Iowa 50309 USA

+1 515-245-3793 (Office Phone)

efranzenburg@worldfoodprize.org

WORLD FOOD PRIZE INVITATION TO NOMINATE

Vigezo vya Uteuzi

Tuzo ya Chakula Duniani hutolewa kwa mafanikio mahususi, muhimu sana, ya mtu binafsi ambayo yanakuza maendeleo ya binadamu na ongezeko linaloonekana la wingi, ubora, upatikanaji au upatikanaji wa chakula kupitia uingiliaji kati wa ubunifu katika hatua yoyote ndani ya wigo kamili wa mfumo wa chakula.

Nyanja za mafanikio ni pamoja na, lakini hazizuiliwi kwa: udongo na ardhi; sayansi ya mimea na wanyama; sayansi ya chakula na teknolojia; lishe; maendeleo ya vijijini; masoko; usindikaji, ufungaji na uhifadhi wa chakula; maji na mazingira; uhifadhi wa maliasili; miundombinu ya kimwili; usafirishaji na usambazaji; mipango maalum au ya ajabu ya kulisha; shirika la kijamii na kuondoa umaskini; uchumi na fedha; uchambuzi na utekelezaji wa sera; na utetezi wa umma.

- Mafanikio haya muhimu ya kipekee lazima yaonyeshwe kuwa yamesababisha ongezeko linaloonekana la wingi, ubora, upatikanaji au upatikanaji wa chakula kwa idadi kubwa ya watu.
- Athari ya mafanikio haya lazima iweze kupimika, iweze kukadiriwa, au idhihirishwe vinginevyo kwa kuzingatia kupungua kwa umaskini, njaa au mateso; au kuimarishwa kwa afya, lishe, ubora wa maisha na ustawi.
- Ni lazima ionyeshwe wazi kwamba ongezeko hili la uhakika wa chakula lilikuwa ni matokeo ya moja kwa moja ya hatua na shughuli mahususi za mteule; yaani, bila mafanikio yake maalum, hakuna mabadiliko ambayo yangetokea.
- Ni lazima mtu aliyeteuliwa awe anaishi na mwenye afya njema vya kutosha ili kuhudhuria Sherehe za Tuzo la Dunia la Tuzo la Chakula. Mteule lazima aweze kutoa hotuba ya kukubalika na akubali kushiriki katika matukio ya vyombo vya habari vilivyochaguliwa na Taasisi ya Vijana ya Ulimwenguni ya Tuzo ya Chakula ya Dunia wakati wa Sherehe za Tuzo.
- Tuzo inakusudiwa kutolewa kwa mtu mmoja. Katika hali za kipekee ambapo mtu wa ziada (au watu) wameshirikiana kwa njia isiyohitajika, zaidi ya mtu mmoja anaweza kujumuishwa katika uteuzi. Hata hivyo, ni lazima idhihirishwe kwa uthabiti kwamba kila mtu alichangia kwa njia muhimu, na kwamba bila mchango wa kila mtu, hakuna mafanikio ambayo yangewezekana. Kamati ya Uteuzi wa Tuzo ya Chakula Duniani itaamua kama

WORLD FOOD PRIZE INVITATION TO NOMINATE

uteuzi wa pamoja unakidhi vigezo hivi, na katika hali ambapo inahukumu kiwango hiki hakijafikiwa, ili kupunguza idadi ya watu wanaozingatiwa.

Nyaraka za Uteuzi

Taasisi yoyote ya kitaaluma, shirika la kibinafsi au la umma, au kitengo cha serikali kinaweza kuwasilisha uteuzi wa Tuzo la Chakula la Dunia. Huluki yoyote kama hii inaweza kuwasilisha mapendekezo mengi kadri inavyoona inafaa. Uteuzi wote ni wa siri, na utambulisho wa wateule na shirika linaloteua huwekwa kwa siri kali. Watu binafsi wanaweza kutoa mapendekezo, lakini uteuzi lazima uidhinishwe na, na kuwasilishwa kupitia, taasisi ya kitaaluma, shirika la kibinafsi au la umma, au kitengo cha serikali. Uteuzi wa kibinafsi hautazingatiwa.

Ili kuwasilisha uteuzi, tafadhali tembelea [fomu hii ya mtandaoni](#). Tarehe ya mwisho ya kuwasilisha uteuzi ni Mei 1.

Orodha ifuatayo inaelezea habari ambayo itahitajika.

- **Taarifa ya Mteuzi:** Majina ya mtu/watu wanaowasilisha uteuzi, jina la shirika linaloteua, anwani ya barua pepe, barua pepe na nambari ya simu. Uteuzi huo lazima uidhinishwe na afisa mkuu washirika la kuteua, kuthibitisha usahihi wa habari.
- **Taarifa ya Mteule:** Jina la mteuliwa, nafasi ya sasa, anwani ya barua pepe, anwani ya barua pepe, nambari ya simu, tarehe na nchi ya kuzaliwa, na uraia.
- **Taarifa za Wasifu:** Wasifu au Wasifu unaoeleza kwa kina nafasi za mteule alizoshikilia, elimu, ushirikiano wa kitaaluma, heshima na tuzo.
- **Picha:** Picha ya aliyeteuliwa.
- **Muhtasari:** Kwa maneno 150 au chini ya hapo, kwa nini mteule anapaswa kutunukiwa Tuzo ya Chakula cha Ulimwenguni.
- **Taarifa ya Mafanikio:** Katika kurasa zisizozidi mbili, eleza mafanikio mahususi ya aliyeteuliwa. Mteule anafaa kuteuliwa kwa ajili ya mafanikio moja mahususi, yanayoweza kupimika na endelevu ambayo yameongeza kwa kiasi kikubwa ubora, wingi, upatikanaji au upatikanaji wa chakula.

WORLD FOOD PRIZE INVITATION TO NOMINATE

- **Taarifa ya Athari:** Katika si zaidi ya kurasa mbili, eleza athari ya mafanikio ya mteuliwa katika suala la afya iliyoimarishwa, lishe bora na ubora wa maisha, au viwango vilivyopungua vya umaskini, njaa na utapiamlo. Taarifa inapaswa kufupishwa kwa uwazi:
  - idadi ya watu walioathirika;
  - mipaka ya kijiografia ya athari; na
  - athari kwa muda juu ya ustawi wa watu walioathirika.
- Uteuzi wa kuvutia zaidi utaonyesha kwa kiasi mabadiliko au mabadiliko yaliyotokea kama matokeo ya moja kwa moja ya mafanikio ya mteuliwa.
- **Kuchukua Uteuzi:** Barua iliyotiwa saini na tarehe ya kuunga mkono uteuzi lazima itolewe kutoka kwa angalau watu wawili ambao wanafahamu kazi ya mteuliwa, lakini ambao hawahusishwi moja kwa moja na shirika linalomteua. Barua za kuunga mkono uteuzi zinapaswa kutoa maelezo ya ziada kuhusu mafanikio ya mteuliwa na vilevile athari zake kwa watu walioathirika.
- **Hati Zinazounga mkono:** Hati zinapaswa kutolewa zinazounga mkono uteuzi. Hizi zinaweza kujumuisha: makala ya habari au majarida yanayoelezea mafanikio ya mteule na athari za kazi yake; na machapisho ya au kuhusu mteuliwa ambayo yanahusiana moja kwa moja na mafanikio. Tafadhali tuma nakala dijitali pekee za kila hati.

Iwapo mtu aliyeteuliwa anakuwa Mshindi wa Tuzo ya Chakula Duniani, maelezo yaliyomo katika uteuzi na hati zinazounga mkono zinaweza kutumika kuandaa nyenzo za vyombo vya habari kuhusu mshindi.

Tafadhali kumbuka kuwa hati zote za maandishi lazima ziwasilishwe kwa Kiingereza au kwa tafsiri ya Kiingereza katika muundo wa Microsoft Word au PDF (.doc, .docx, au .pdf).

Kipindi cha Kustahiki:

Walioeteuliwa husalia na sifa za kuzingatiwa kwa kipindi cha miaka mitatu, kuanzia mwaka wa kuwasilisha. Wateuzi wanahimizwa kutoa habari iliyosasisiwa katika kipindi hiki. Baada ya muda huu wa miaka mitatu, uteuzi mpya kabisa lazima uwasilishwe ili mteule aendelee kuzingatiwa. Kamati ya Uteuzi inaweza kuamua kuongeza muda wa kustahiki kwa uteuzi unaoonekana kuwa unastahili kuzingatiwa zaidi.

WORLD FOOD PRIZE INVITATION TO NOMINATE

Utaratibu wa Uteuzi na Uteuzi

Ili kuzingatiwa, uteuzi na hati zote za kuunga mkono na kuunga mkono lazima ziwasilishwe kabla ya Mei 1 ya mwaka ambao zitazingatiwa. Uteuzi ambao haujakamilika hautazingatiwa. Sekretarieti ya Tuzo ya Chakula Duniani husaidia Kamati ya Uteuzi kwa kukagua mapendekezo yote kwa ufaafu na ukamilifu na kisha kuyapeleka kwa Kamati ya Uchaguzi.

Kisha Kamati ya Uteuzi hukagua mapendekezo na kupendekeza mpokeaji na kwanza mbadala itaona anastahili zaidi kwa tuzo hiyo kulingana na vigezo vya Zawadi. Mapendekezo yanatumwa kupitia kwa Rais wa The Foundation kwa Mwenyekiti wa Wakfu wa Bodi ya Wakurugenzi na Baraza la Washauri ili kuidhinishwa mwisho.

Kamati ya Uchaguzi inaundwa na jopo la watu mashuhuri wenye ufahamu wa mambo mbalimbali ya sayansi ya mimea, uzalishaji wa kilimo, sera ya kilimo, lishe, usindikaji wa chakula, usambazaji wa chakula, maji na mazingira.

Wajumbe wa Kamati ya Uchaguzi hawajatajwa majina yao isipokuwa Mwenyekiti, Dk. Gebisa Ejeta. Muhtasari wa vikao vya Kamati na maoni yaliyotolewa na wajumbe wake hayawekwi hadharani.

Rais wa Wakfu hutumika kama mshauri wa zamani, asiyepiga kura kwa Kamati ya Uchaguzi, lakini hashiriki wala kushawishi mijadala kuhusu uteuzi wa Mshindi.

Mambo Yanayozingatiwa na Kamati ya Uchaguzi katika Kuchagua Mshindi

Kamati ya Uteuzi itazingatia idadi ya watu walioathiriwa na mafanikio ya mteule pamoja na kiwango cha mabadiliko waliyopata kuwa mambo muhimu katika kutathmini umuhimu wa kiasi cha mafanikio mbalimbali ya mtu binafsi yanayozingatiwa.

Uzito mkubwa pia utatolewa kwa utata wa tatizo na kiwango cha ugumu unaohusika katika kufikia mafanikio. Vile vile, itazingatiwa kiwango cha wervevu na uamuzi wa mteuliwa katika kufikia mabadiliko au maendeleo haya.

Ikiwa Kamati ya Uchaguzi itaamua kuwa mafanikio hayo yalifikiwa kwa wakati mmoja na watu wawili au zaidi wanaofanya kazi tofauti, Kamati ya Uteuzi inaweza kupendekeza kuwa Zawadi hiyo ishirikiwe.

WORLD FOOD PRIZE INVITATION TO NOMINATE

Katika hali ya kipekee, Kamati ya Uteuzi inaweza pia kuamua kutambua watu wawili au zaidi katika mwaka mmoja kwa ajili ya: mafanikio yao tofauti, yaliyojitegemea katika eneo la pamoja la utaalam; au kazi yao katika maeneo tofauti ya utaalam, ambayo ilichangia athari kubwa chanya katika nchi ya kawaida au eneo la kijiografia, au kwa sababu ya kawaida.

Inakusudiwa kuwa vipengele vyote vya mfumo wa chakula vitambuliwe wakati fulani katika utoaji wa Tuzo. Katika kupima sifa za uteuzi, inaweza kuzingatiwa kupata usawa kati ya sehemu zote za mfumo wa chakula katika uteuzi wa Mshindi.

Tuzo hii inatambua mafanikio yaliyopatikana na watu binafsi wanaofanya kazi katika kila sehemu ya dunia, wakiwakilisha utofauti wa jumuiya ya kimataifa ya usalama wa chakula na lishe. Tuzo hiyo inalenga kutoa utambuzi unaostahili kwa watu binafsi wa maeneo mbalimbali ya kijiografia, pamoja na jinsia, umri, rangi na kabila.

Kamati ya Uchaguzi hasa inakaribisha uteuzi wa watu binafsi ambao wamefanya kazi kuvuka mipaka ya kisiasa kulisha watu wenye njaa kwa njia ambayo inakuza utatuzi wa amani wa migogoro, ambayo ingeiga mafanikio ya Dk. Borlaug katika kueneza Mapinduzi ya Kijani ambayo kwayo alipokea Tuzo ya Amani ya Nobel.